

SLOVENSKI NAROD.

Izkušen vrak dan popoldne, izvornosti nodelijo in praznike.
Slovenčina: Prostor 1 m/m × 54 m/m za nadavne in male oglice 80 vin.,
za uradne razglate 120 K, za poslano in reklame 2 K. — Pri naročilu
nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inzertov naj se pritoži znaka za odgovor.

Upravljanje "Slov. Naroda" in "Narodna Tiskarna" Knaflova
ulica št. 5, pristileno. — Telefon št. 90.

Dr. Ivan Tavčar:

Komunizem in naša mladina.

Zavedam se, da že trideset let nisem priljubljen pri naši mladini; zato je me čisto nič ni presunil po ročilo, katero mi je došlo zadnje dni, da na slovenski tehniki in univerzi nismam ne enega pristaša. V božjem imenu! Vsikdar sem ljubil mladino in vselej se mi je radostilo srce, če je gorela za ideale, in naj se je pri tem vedla tudi do skrajnosti samozavestno in ponosno. Kadar pa se je ogrevala za fantome, za prazne in puhle fantome, nisem jemal krinke pred obraz in nisem se bal spregovoriti trpkem in ostre besede.

V tem položaju nahajam se danes. Straši me namreč skrb, da naša akademična mladež ni na pravi stezi, in zagrešil bi grdo napako, če bi ji tega odkritočno ne povedal, kadar je pri svobodnih možeh in mladičih v navadi.

Dohajajo vesti, da je naša omladina posebno na dunaški univerzi in tudi na drugih visokih šolah začela srkati v sē nezrele in nejasne komunistične nazore, misleč, da si je s tem pridobila ideal, za katerim mora koprneti z vso vnenno mlade duše. Nisem polagal važnosti na te vesti, meneč, da so neresnične ali vsaj prepirane. Sedaj pa sem bil pri neki predstavi v našem dramskem gledališču, pri kateri predstavi je govorila mlada deklica, ki gotovo ne pozna prav nič resnega življenja, prolog, v katerem je z veliko zavestjo dejala nekako tako-le: »Mi, akademična omladina, ljubimo Francijo, ker se je v nji izčimilo seme, ki poganja sedaj na Ruskem tako krasne sadove...« Menim, da sem prav čul in da je goznica nekaj enakega spregovorila. — To je bila nekaka sramežljiva izpoved za boljševizem, ali recimo, za ruski boljševizem, katerega krasni sadovi so izrasli iz zemlje, prepojene s krvjo mož žensk in otrok, ki so bili vsi zverinsko umorjeni in zaklanji!

Priznam, da me je presenetila izjava mlade deklice, ki nosi v sebi, naisi to tisočrat taji, tako srce, da bi je noben človek ne privedel do tega, da bi lahkočno umorila ne človeka, temveč tudi nedolžne živali ne. Uvidel pa sem, da je morda vendarle resnica, da sill naša akademična mladež v naziranju, ik morajo končati njo in z njo vred tudi našo slovensko zemljo!

Prav mirno hočem torej razrediti o tem, kaj je komunizem, kaj je posebno naš slovenski komunizem, in kam bi prišli, če bi se naša

mladina plazila za tem komunizmom skozi drn in strn.

Vprašal sem par voditeljev slovenskih komunistov, da mi jasno in kratko razlože, kaj da hoče med nami ta najnovejša struja, ki niti z našimi dosedanjimi socijalnimi demokrati ni zadovoljna, nasprotno, ki naše socijalne demokrate morda še bolj sovraži, nego nas, ki pripadamo meščanskemu sloju? Opozorila sta me, da naj čitam dotočno literaturo in pa številko 2. »Naših Zapiskov«.

Kar se literature tiče, je to stvar zase. Marx in Engels sta pisala izborne knjige, ali vendar je že skoraj dognano, da je celi sistem, katerega zastopata ta dva učenjaka, s stolično vede velika zmota. Sicer pa ima vsaka konfuznost svojo literaturo, ne da bi bilo s tem kaj posebnega dokazano! — »Naši Zapiski« so me poučili, da slovenski komunisti zastopajo mnenje, da »vlada, sestavljena na zakonitih temeljih meščanske države, ni v stanu, da bi izvedla razstitev posedujočega razreda in odpravo meščanske države. Do tega dejania se more povzpeti samo revolucionarna zmaga proletarijata, t. j. diktatura proletarijata, ki ima v sebi ono brezobzirno silo, da izvede zadnja revolucionarna dejania. Ustvariti mora lastno državno organizacijo, kakor so boljševiki ustvarili sovjetsko republiko. Kaj pomeni revolucionarna smer, o tem priča Rusija.«

To je po rdečih »Naših Zapiskih« cel program slovenskih komunistov. V posameznosti se »Naši Zapiski« ne spuščajo, ker o teh posameznostih prekine sami nimajo dolženih pojmov. Njihova glavna bolečina je, razlastiti posedujoči razred in odpraviti meščansko državo. Da se vse to doseže, hočejo imeti revolucionarje čez noč, in sicer po ruski vzorcu. Odpraviti hočejo državo.

Človek bi sedaj mislil, da bo naša akademična omladina zadnjo kapijo svoje krvi posvetila enotni jugoslovanski državi; če bi se na postavila na stran slovenskih boljševikov, postavila bi se potem takem med naškrutešje sovražnike naše države, ki se z ruskih sredstev gotovo ne bo dal zadržati!

In razstitev posedujočega razreda! Te je pravzaprav gola fraza, pred katero se jaz čisto nič ne tremsem, ker dobro vem, da se take reči ne dajo izvesti v teku ene noči in tudi ne v teku enega leta. Komunisti

pa pravijo: Izvesti se mora ta razstitev — če ne v teku ene noči, pa vsaj v teku enega leta, to se pravi: izvesti se mora zadnje revolucionarno dejanje.

Menil bi, da se je naša akademična omladina po ogromni večini rodila v posedujočem razredu; in če bi ta omladina gorela za komunistične ideale, potem bi komaj pričakovala dneva, ko bodo razbite in zapalene koče, kjer danes še stanujejo očete in matere te omladine, in plašila se tudi ne bo pred zadnjim konsekvenco: da bodo pri tem potobliti in pomorjeni tisti, ki so jo rodili!

Neverjetno mi je, da bi se mogel ogrevati sin slovenske zemlje za ruske morje in za razstitev v zmislu ruskega boljševizma! In če bi se za kaj takega oglašala še celo ženska, mlada in nezrela ženska, potem bi v resnici obupanje bilo naša edina rešitev!

Če naj se na Slovenskem naprej vse na drobne kosce razbije, če naj se vsem, ki imajo še malo premoženja, vzame zadnji košček kruha, potem bo razbita tudi Slovenija, zavladalo bo brezdomovinstvo in rabelj s svojo sekiro bo glavni reprezentant Slovenstva!

Ali s komunizmom se na Slovenskem ne bo prišlo daleč! Prvič je dosti premalo teh komunistov, in drugič se bo posedujoči razred že vendar enkrat zbudil iz svojega spanja ter bo napravil protorganizacijo, braneč na eni strani svoje življenje, na drugi strani pa red in pravico, brez katerih dveh je država nemogoča. Od vesolinega potona ni bilo in do sodnega dne ne bo države, v kateri bi imeli eni pravico, drugim rezati vratote, ti pa dolžnost, onim dočuščati, da se jim kakor piščetom v kuhinji režejo vratoti. In recimo, da bi se dobil kak slovenski Trockij, ali tudi potem vprašanje proletarijata ne bo spravljeno s sveta. Če se razlasti posedujoči razred, bodo ti, ki pripadajo temu razredu, v kolikor jih ne bodo pobili, poklati in z različnimi mukami soračili ob življenje, postali proletariat, ki bo začel ravnati proti slovenski sovjetski republiki!

Zemljo se mora vzeti, kakor je bila ustvarjena. Nikdar ne bo možče doseči, da bi ne bilo ne revnih, ne bogatih, da bi pa vzlci, temu bili vsi siti, in to še tedaj, če kaj delajo, ali pa postopajo. Nikdar ne bomo doživeli časa, da bi vsi, kar jih bo na zemlji, bili enako olikani, imeli enake potrebe in enake želje. In nikdar tudi ne bomo doživeli, da bi iz človeštva popolnoma izginil egoizem. Zatorej bodo komunisti kmalu

doživeli, da bodo njihovi voditelji postali novi aristokrati in novi kapitalisti. V tem egoizmu je tičal dosedjanji gospodarski napredok, in on bo studenc prihodnjih napredkov! Če ne, se bo pa vse zgrudilo v smrtno letargijo in posamniki bodo samo mrtvi deli stroja. Življenje ne bo imelo za nas nobene vrednosti, nobene slasti, če bo tisti, ki dela, doživel ravno tako usodo, kakor oni, ki se mu ne bo ljubilo delati!

Če se naša omladina spušča v komunizem, belila si bo vse dni svojega življenja glavo, kako je urediti kaotični ta komunizem, in brez uspe-

ha se bo napenjala, kakor nekdanji alkimisti, ki so skušali iz blata napraviti zlato in ki so nalogu svojega življenja videli v tem, iztakniti kje takojmenovani kamen modrosti. Stvar je za mladega človeka silno nevarna, ker mu bo zmedla možgan, da se za druge reči ne bo brigal, posebno ne za resne študije, katerim se naša omladina mora posvetiti, če hoče v resnici postati up in nada našega naroda! Zanje pa bi moral še vedno veljati načelo: Narod je glavno, narod mora večno stati! — Amen.

— *

Rimska internacionala?

Pondeljek »Slovenec« je priobčil nekako sramežljivo med manj važnimi političnimi novicami skrit poziv nekega sorodnega mu slovenskega glasila, »da katolicizem mora postati internacionala vsaj vseh slovenskih držav in zediniti vse člane v močno enoto, v katoliško internacionalo.« »Slovenec« pripominja, da je ta misel živila v dušah največjih slovenskih katoličanov in obeta, da bo položila prvi kamen tej zgradbi slovenska mladina na orlovskem taboru v Marlboru. Preko tega pojava ne moremo preiti molče na dnevni red. Je prejasen dokaz, da se skuša tudi v našo novo nacionalno državo s katoliško manjšino vtihnotipati pod pretvezo krščanskega svetovnega naziranja oni nesrečni politični padizem, ki je usekal vsem bivšim avstrijskim narodom in pred vsem slovenskemu narodu pregloboke in še nezaceljene rane. — Ko je na nedeljskem manifestačnem shodu govornik VLS ob ostentativno pičli udeležbi svojih somišljenikov poždravil manifestacijo »v imenu vseh onih mnogočetinovih Slovencev, ki so izbrali krščanska načela za smernico svojega življenskega delovanja«, tedaj smo imeli občutek, da je bila to malo okusna in še manj taktna reklama za VLS, če da je vsaj v Slovencih izključeno krščansko mišljenje in kulturno naziranje izven te stranke. Ker nismo hoteli kaliti vtiča manifestacije, smo si zabeležili to opozoritev za prvo prihodnjo priliko, ki jo je nam pa vrnila »Slovenčeva« gorenčnost preje, nego smo pričakovali.

Vsak otrok v Jugoslaviji — izvzeti je morda le izvestne beografske kroge, ki crnao svoje slovenske informacije zgozi iz okolice g. dr. Korošca — vsak otrok torej ve, da je krščansko kulturno naziranje na Slovenskem veliko bolj razširjeno,

negot stranka VLS. V demokratski stranki, ki je proglašila kot moderna politična stranka popolno svobodo vesti, je združenih na tisoče in tisoče mož in žena, ki javno in očitno priznavajo svoje krščansko kulturno naziranje in glede SKS velja to skoraj brez izjeme. Toda načelo in idejo katoliške internacionale bodo vsi ti verni kristiani odklonili endočuo in z največjim ogorčenjem. Politični papirji zametavamo absolutno, sicer bi se moral v grobu obrniti prva njegova žrtev, najidealnejši kristjan in katolik — Simon Gregorčič! In to je najvažnejša razlika med nami in stranko g. dr. Korošca. O tem si morajo priti na čisto naposled tudi izvestni beografski krogi. Vsi kulturni narodi, tudi katoliški, — izvzeti bi bilo morda le domovino Torquemada! — stremē za tem, da si ustavove svojo nacionalno cerkev in najdražnejši zgled za to nam je v najnovijem času bratska Čehoslovaška. In prav iz te države prihaja sedaj klic po ustanovitvi katoliške internacionale, ki je našel v naši VLS tako radosten odmev, seveda iz tistih slovaških krogov, ki so bili do osvobodenja uklenjeni po zaslugu Rimma v težke verige madžarskega episkopata in madžaronskih nižjih duhovnikov. Notorično dejstvo je, da je vznikla narodna zavest slovaška v prvi vrsti v evangeličnem delu naroda in da se narodno delo katoliške duhovščine slovaške pod madžarskim jarmom niti izdaleka ne more meriti z onim evangelične; pa v zvoku temu je sedaj našim papistom v VLS vzor slovenskega rodoljuba ideator katoliške internacionale — pater Hlinka.

Kaj poreče k temu oni pravoslavni del našega naroda, ki se da-

nes roko v roki, ramo ob ramu z g. dr. Korošcem bori zoper nas, ki branimo tudi njegova krščanska načela

Fran Govekar:

Svitanje.

(Dalej.)

Za študente je bilo rezervirano tik pod stropom še nad galerijo razsežno stojišče, takozvani Ochsenstand. Le za kandidate filozofije, jurisprudencije in medicine se je včasih izjemoma našlo še prostora pred orkestrom na obeh straneh parternih sedežev.

Italijanska opera in nemška drama sta se šopirili tiste čase na odru stanovskega gledališča, takoj razen veseljiger »Zupanova Micka« in »Veseli dan ali Matiček« že seni, ki ju je predielil Anton Linhart, ljubljanski Slovenci niso videli na tem odru nobene domače drame. Samo leta 1789. in 1790. so se mogli ponizni Slovenci parkrat navduševati pri predstavah teh dveh igrič ob sladkosti in milobi svojega jezika; od tiste dobe pa je minilo že skoraj sedem let. Vrli Linhart je bil med tem že umrl in baron Ziga Zois ni imel poslej nobene slovenske igre več, da bi jo s svojim vplivom vslil na oder stanovskega gledališča, pa tudi nobenega Linharta ni bilo, ki bi znal s slovenskimi diletanti igro uprizoriti in voditi ...

Konstantin pl. Paraskovič je krmil takrat leseno Talijino barko po plitkih in mirnih valovih tedanjega ljubljanskega estetskega

okusa. Težke naloge ni imel, saj so umotvori Ifflandovi, Kotzebuejevi, Schikanedrovi, Spiesovi, Leisewitzovi in drugih takih literatov dočela zadovoljili Ljubljancane. V razkošni sreči pa so se topili, če so slišali semterje celo kasno laško opero, čeprav s pevci in pevkami brez glasu in brez šole ter z orkestrom brez zadostnih instrumentov in brez učenih glasbenikov.

»Se nikdar ni odšel iz Ljubljane noben gledališki ravnatelj nezadovoljen, ako je le ustrezal občinstvu in je bil vobče redoljuben mož,« poroča »Laibacher Zeitung« iz tiste dobe. Zato je bil z Ljubljancami zadovoljen tudi Konstantin pl. Paraskovič in nocoj še prav posebno. Gledališče se mu je mahoma napolnilo od tal do stropa in napolnila se mu je tudi blagajna.

»Nadvojvoda Karel pride! In ž njim nadvojvoda Ferdinand!« ta vest je priletel že v mraku v Paraskovičovo pisarno, in patriot Konstantin je poskočil od veselja.

Se v istem hipu pa se mu je rodila ideja, da mora prirediti slavnemu zmagalcu Francozov in osvoboditelju Nemčije primereno ovacijo. To dejstvo izpričuje našljajne, da je bil pl. Paraskovič vrlj sposoben ravnatelj, ker gledališki vodja brez idej v najkritičnejšem hipu je žalostna priča.

»Zapojememo mu himno! V nedeljo smo jo pell prvič, nocoj jo zapojememo drugič. Ampak z novo, aktualno kitico!« Je vzklikal in dirjal po sobi. »Kitica pa mora opevati Karla!«

Ideja je bila poročena, toda kdo jo izvrši? Toda le za trenotek. Takoj nato si je ognil plašč, se pokril s klobukom in oddirjal na Breg k baronom Zoisu.

»Kraljestvo za aktualno kitico!« je kričal in prosil barona pomoči in sveta. »Kdo mi jo spesi, preblagorodje, spesi takoj in brez napake?«

Zois se je nasmejal razburjenemu možu in dejal:

»Poznam takega pesnika in za pol ure boste že lahko hmelj svojo kitico!«

»Kdo je? Kje je? Jaz že hitim, drvim letim k njemu ... a kam, kje, kdo?«

»Toda pesnik je Kranjec in kranjsko boste pelli, če hocete?«

»Kranjsko?« — Paraskovič se je zdržal in obraz se mu je zmrzal. A le za hip je okleval. »Pa kranjsko! Meni je všeeno!« se je nago odločil.

»Italijanski operisti so na našem odru zapeli že marsikato slovensko narodno pesemico, gospod ravnatelj, a vselej z največjim

uspehom! Z nobeno stvarjo nisem ustregel Ljubljancanom bolj, kakor da sem včasih vtihotil v tuje petje slovenske popevke. Videli boste, da tudi nocoj ne bodo ljudje ničesar ploskali takoj viharo, kakor slovenski pesmi,« je govoril Zois in obenem pisal

Zoper latinsko - politični Rim? Oni del našega naroda, ki je stoteletje kravali brez pomoci Rima in često proti njegovi volji za »krst častni i slobodu zlatnu! — Blagor vašemu prihodu na mariborskem orlovskega

Dr. Metod Dolenc:

Boj zoper tafoue in enake zločince.

I.

Vodo bi v Savo nosil, ako bi hotel dopovedovati, kako strašno se razpasla vsled vojne delomljnost. Vojaki, mladeniči in možje v najboljši dobi delaznjočnosti, so bili mesece, leta brez pravega dela. V bojni črti, kjer so tvegali svoje življenje, se jih je lotevala nekaka torost duha, ki ljubezni do dela ni pospeševala. V zaledju pa, kjer je bilo morda še več vojakov kakor spredaj, pa se je delalo pri nezadostni hrani baš toliko, kolikor je bilo neobhodno potreba, da se ni zabrelo v kazen. Tu prav tako kakor tam pa so vojaki gledali dan in dan, kako si kopijoči tisti srečni ljudje, ki so smeli ostati pri svojem trgovskem poklicu, ali pa ki so se mogli po raznih protekcijsih še le vrniti v ta poklic, — tisoče, stotisoče, milijone . . . Pa tudi brez trgovskega poklica je šlo nekaterim dobro. — Pri gotovih prilikah, n. pr. po italijanskem vojaškem polomu pri Kobaridu, nastale so razmere, ko je vse plenilo in kradlo, poneverjalo in goljufalo na debelo. Jaz sem bil tiste čase na romunski fronti, ali ko sem se vozil po ogrskih železnicah, srečaval sem še mesece za tem polomom ogrske oficirje, podčasnike, pa tudi moštvo, ki so vlačili kar cele vreče uplenjenega blaga domov. Kdor je prišel odtamtud na dopust, prinesel je sabo vskršne robe, jestvin, oblačil, kar-koli, samo da je v denariju kaj zateglo. Pa saj so tudi nekateri generali sami prevažali v zaledje nakradeno blago, seveda ti kar po vagonih ne po vrečah! Ni čuda, da je to obiležje rodilo vse povsod pohlep po tujem blagu. In zlo rodi zlo! Pri brezdelju se je pohlep po tujem blagu razpasel do bolezenske vzhodenosti. Ob prevratu naravno ni bilo prave, strumne sile, ki bi mogla zajeziti ta pohlep, in baš takrat je marsikdo obogatel, če je imel le zadost olahopno vest... Pa prilike za kopiranje bogastva tudi poslej niso nehnale.

Tako kopiranje na eni strani rodi pa neizogibno obubožanje na druge strani: Tako stojimo pred pojmom, da je vojno zlo uničilo poštenje, moralno, če hočete, — krščanstvo skoro docela. Tatovi, goljufi, poneverniki, verižniki so le različne enakovredne struje enega pojma — antisocijalnega mišljenja po vojni depriviranih elementov, ki nimajo v sebi tiste moralične snage, ki velenja, razločujti med svojim in tvojim, življi le ob svojem.

Pa srečo ima ta sodrga! Prevrat je razrahial državni aparat, ki mu je zadača, da preprečuje delo tem elementom. Država, mladi ustroi, se zvija še v prvih življenskih holecinah, nima še prave moći. To pa daje grabežljivi sodrgi le še nove pobude, čes, kaj nam pa morejo... Koliko tatov, goljufov, ponevernnikov, navjalcev cen, verižnikov odide zasušenim kaznim, ker ni državni aparat zadosti hitro ali pa zadosti temešito posloval! Koliko jih odide, ker njihove žrtve opuste ovadbo iz bojnini pred osvetom.

Statistike naravno v tem pogledu ni, pa smo le trdim, da vsaj polovica vseh tativ in enakih zločinov ne pride do ušes organov lavne varnosti. Kar jih pa pride, recimo druga manjša polovica, znaša pa še vedno toliko, da prevladuje pri sodiščih razprave o tativnah vse druge daleko! Sodniki podučujejo, kaznujejo, a pravega uspeha v tem pogledu ni. Tatvine ne ponehavajo, še imože se... Kje so vzroki?

Ne bom rekel, da so včasih kazni mile, premile. Med vojsko je prišlo pri vojnih sodiščih večkrat na razgovor, ali naj se smatra obilježje vojne za olaščočo ali otežjučo okolnost? Prevladaval je prvo mnenje. Pri vojaških deliktih pač opravljeno. Ali se pa sme v sedanjih časih z razrahljano moralno takisto smatrati povojni čas za olaščočo okolnost? Trdim odločno, da ne. Gre za dobrobit celokupnosti državljanov. Kazen

taboru, g. Stojan Protić! Ni izključeno, da vas pozdravi tam v orlovskem krovu, ukradenem sokoštvu in v imenu katoliške internacionale že sam — dr. Ivan Šusterič!

— II —

mora vplivati vzgojujoče na storilca, na tudi na druge, ki so na tem, da podležijo skominam pohlepa po tujem blagu. Vzgojevalni namen pa ni dosežen, če se odpravljajo tativne s par tedni, dnevi...

Pride pa se drugo prašanje na dovršje, vprašanje porote, ki je baš glede tativ in sličnih deliktov, smemo rečem, popolnoma odrekla. Zadnja ljubljanska sesija je imela nekaj primerov, ki bi utegnili privesti tudi iskrengrega pristaša porotnih sodišč do obupa, — ako si ne bi dejal, da je ta pojav v sedanjih časih kolikor toliko psihološki razumljiv. Porotniki čutijo instinktivno nemodernost zakona na eni strani, imajo na drugi strani pred očmi tripljenje ljudi v vojnem času, težkoče življena v povojnem času; pa si še mislimo, če je toliko večjih tativ in lumpov (poznamo jih morda med svojimi znanci!) prostih, zakaj bi kazovali — manjšega! Tudi ozljedjenost vsled dolgih sesij, za katere porotniki ne dobe primerne, ampak naravnost sramotno nizko odškodnino za potne stroške, drugega pa nič, ne dviga veselja za porotniško dobro.

Mimogrede in izven okvira tega članka naj povemo na ves glas, da tako oškodovanje za trud in izgubo časa porotnikov nikakor ne odgovarja duhu časa in da je že skrajni čas, da se uvede za porotnike dnevnice, in ne premajhne, inače se kvareti porotnikom vsako veselje do sodniškega posla in s tem diskreditira ves inštitut porote popolnoma. Pa pustimo to pomislike na stran in cestanimo pri suhem dejstvu, da so nekateri izrekli porote naravnost bliži v obraz zdravi zahtevi, da bodi kazzen plačilo za storjeno zlo, obenem pa resen opomin k poboljšanju in tudi vzgojevalno sredstvo za vse druge, ki so na potu nizvod k zločinu. Porotniki pa imajo po zakonitih dolžilih soditi o tativah in goljufiah, kjer presega znesek vrednosti ukradene stvari, oziroma vrednost nameravane škode 4000 K., ali pa, kjer je tativina ali goljufija prešla storiču v navado. Torej naitežji slučaji so, o katerih naj sodijo porotniki, tisti slučaji, kjer je izreči kazen od 5 do 10 let težke ječe, dočim navadna sodišča četverih sodnikov juristov razsočata o tativah, pri katerih pride kazen do pet let in poštev. In baš pri teh težjih tativah se čutijo porotniki za opravljene, da oproste zločinca za zločinem — navzlic privoznanju! Kako naj to vpliva drugače, če ne tako, da se bo vsak tat pobrnil ukraсти največ, posebno pa prisko vrednosti 4000 K. z željo, ne samo, da bi si čimveč prilastil (in obdržal, če ga ne zasačijo), ampak tudi, da pride pred poroto in postane deležen milosti porotnikov! To je naročne svet! To se pravi moralno, ki hoče razlikovati med mojim in tvojim, potepati z obema nogama v tla, ako se tu nedostatki ne popravijo kar najradikalnejše in kar najhitrejše. Kako naj se odpravijo?

Cuje se nazor, da treba sploh zvišati znesek vrednosti ukradenega predmeta kakor odločilni činitelj za mejo, kaj spadaj pred okrajno sodišče, kaj pred zborno sodišče (deželno sodišče v Ljubljani, okrožna sodišča v Celju, Mariboru in Novem mestu), kaj pred poroto. Dejal bi, da bi pri normalnih razmerah zadostovalo povišanje v primeri z lex Ofner za desetkrat. Za toliko se je povprečno vrednost (plačilna cena) vsled razredčenja denarnih vrednot istinito povišala (namesto 5 fl. — 100 K, 25 fl. — 500 K, 100 fl. — 2000 kron, 300 fl. — 6000 K, 1000 fl. — 20.000 K). Ali, kakor rečeno, za sedaj še daleko nimo normalnih socijalnih razmer in malo strogosti za naš čas ne bo škodilo. Zakonov pa nikar z naredbami izpreminjati, da ne zabredemo v kaos nezakonistosti, nasilja od zgodaj; zatorej priporočam, da naj se puste zneski, kakor so in to še prav posebno tisti zneski, ki ustavljajo pristojnost porote. Pa kaj početi s poroto? (Kon. pr.)

Imamo, da bodo dvorana v državnem domu odprta že ob tricetrt na 9. juniju.

= **Ustanovitev komunistične stranke v Slovenski Komunisti, ki so tvorili dosedaj skrajno levo krilo v socijaldemokratski stranki, so ustopili in enotne socijaldemokratske politične organizacije ter osnovali svojo stranko, ki so ji dali ime »Delavska socialistična stranka«. Nova stranka je imela prvo zaupniško konferenco dne 14. t. m. v Ljubljani. Tej konferenci je predsedoval železniški uradnik Vencajz, svak deželnega predsednika dr. Brejca. Na posvetovanju so poročali soviri dr. Lemež, Golouh in Koleša. Dr. Lemež je razpravljal o vzkrokih, ki so dovedli komuniste do tega, da so izstupili iz socijaldemokratske stranke. Rudolf Golouh je poročal o strankinem kongresu, Koleša pa o organizaciji in taktilki novo ustanovljene stranke. Končno se je sklenilo, da se sklice v Ljubljani dne 11. aprila prvi strankin zbor. Glasilo komunistične stranke je »Ujedinjenje«, ki izhaja v Ljubljani vsako sredo in soboto. »Ujedinjenje« utemeljuje ustanovitev nove stranke takole: »Pretrgali smo stike z ljudmi, ki so opetovano kršili skele strankinj zborov in strankinega pravilnika, ki so se izvezeli ciljem socijalizma, ciljem proletariata. Obtujuemo jih izdajalstvo! Ko so videli, da jih delavstvo zapušča, so se polastili izvrševalnega odpora in uvelji absolutizem. Naj gre do svojo pot! Na drugem mestu piše »Ujedinjenje«: »Antona Kristana smo sicer tudi nekoč uvaževali in to je bilo takrat, ko je v nemu propagiral komunistični manifest. Odkar pa se je obregnil ob bančne in ministarske foteljke, je za nas mrtve in pokopan. Vloge v proletarskem pokretu ne bo več gral. Zastonj so tudi spomini na stare čase, malomeščani »Naprejevega vzora, nič vas več ne reši!«**

= **Komunisti v Tržiču.** Tudi v Tržiču se vzbuja boliševska struka. Kolovodja te najnovješte stranke se je očitno bahal, da bodo vse razbili in da imajo že najožje stike z vojaštvom v Ljubljani, s katerimi so že ustavili svojo organizacijo. Beležimo, kjer se je nam poročalo, v drugem pa pričakujemo od gosp. generala Smiljančića, da ne bo premašil nobenih neumnih šal in da bo zatrli vsak poskus, ki bi v njegovo dobro discipliniranje vrste skušal zanesti komunistične saniratice, ker tukaj se ne smemo igrati z ognjem.

= **»Nova Pravda« — glasilo narodnih socialcev v Mariboru.** V Mariboru prične izhajati koncem tega meseca in potem vsako sredo ter soboto »Nova Pravda« kot glasilo narodno-socialne stranke. Uredništvo je v Narodnem domu. V zadevnem razglasu pravi »Nova Pravda«: »Trpimo vsled neurejenih razmer, vsled korupcije, verižništva in od držav aranžirajočih elementov hujšč kot so sužnji. List začne neizprosen boj proti kapitalizmu in narodnemu nasprotniku. List bo glasilo delavca, državnega in zasebnega nastajenca, malega kmeta, malega obrtnika, sploh malega človeka.«

= **Hvalisanje Avstrije.** Dosedaj so tudi nemški avstrijski listi prav poštev zavabljali na staro Avstro-Ogrsko, in bilo je le malo takih, ki bi si upali prikrito in sramežljivo zagovarjati dejanie in nehanje propadne habsburške države. Sedaj so se razmire že v toliko spremenile, da si posamni nemški listi že upajo točiti debele solezno staro Avstriji in ji javno peti hvalospive. V »Österreichische Rundschau« citamo n. pr. tale izliv: »Avstrija je treba uničiti, tako so klicali Italijani, sedaj pa z grozo uvidevajo da je njihov položaj na Jadranu sedaj veliko bolj ogrožen po bojažljivih Jugoslovencih, kakor je bil svoječasno po stari Avstriji, ki je bila v bistvu vendarle vseskozi miroljubna. Toda to je samo delna pojava, mnogo pomembnejše je dejstvo, da je na teh stare Avstrije živel nad 500 let 10 raznih narodov, ki se niso nikoli pobijali z oboroženo silo. Da niso živeli v ljubezni in prijateljstvu, priznavamo; toda sbole prepreke so reševali na političnih teh parlamentih in v nacionalnih prepornih točkah so odločevala nepristranska najvišja sodišča, v katerih so sedeli, vedeni razdeljeni, pripadniki vseh teh narodnosti. Naj se govoril o stari Avstriji še toliko zlega, enega se ne da utajiti, da je bila skupno zavetišče za 10 malih narodnosti drobcev, ki so se razmeroma dobro razvili in katerih razvoj se ni vrnil v krvavih borbah. Se le ko se je skupno zavetišče podrlj, so se jeli Poljaki in Čehi, Madžari, Madžari, Romuni in Jugoslovenci krvavo pobijati na tistih tleh, ki jih je celo svetovna vojna ostavila nedotaknjena in nepodkovanata. Z občudovanjem še sedaj spoznava svet naravnost zanesljivo spomnino oth nemških Avstriacev, ki so dolga stoletja očuvali državo in izločili iz nje vsako notranjo vojno, dali so tvojim jedvaj % celotnega prebivalstva. Pisec pozabilni pri tem omeniti, da je Avstrija silemo že stoletje zmolila na mukah in bolnilih. Ako bi ne bilo oboroženo sila, ki je držala v žahu posamezne narode, bi bila Avstrija

razmala že zdavnat pred svetovno vojno.

= **Najnovejši narod na svetu?** v dunajski reviji »Österreichische Rundschau« pričevajo vsemčilični profesor dr. Karel Brockhausen razpravo, naslovljeno »Nemci nad«, v kateri tarsi in je tako tako - le: »Ali je na svetu bolj nesrečen narod, kakor je nemški? Premaganji z oboroženo silo, oropani vseh obrambnih sredstev in brez moči izročeni samovoli sovražnih zmagovalcev, smo docela podobni helotskemu ljudstvu; vrhu tega smo še moralno ponižani, otočeni, da smo zakrivili svetovno vojno, primorani, da sami priznamo svojo sramoto: z našim narodom postopal kakor z načinsko sodržo, ki je vrgla v Idilo miroljubnih nacji zločinsko bakljo svetovnega požara; temu suženstvu in tej sramoti se pridružuje kol tretje še materialni propad, ki je docela brez primere v zgodbini. Sredi tega triratnega uničujočega propada nastopajo še grozni notranji nemiri in nedreži; del lastnih rojakov pritrjuje pod utisom težkih razkritij obtožbam sovražnikov, drugi poostrijajo s svojim postopanjem gospodarsko krizo, tretji pa niso prosti sumi, da hočajo vzpostaviti prav one državne odnose, ki so tvorili izhodišče velike nesreče, in nikteri ni videti nobenega rešitelja! Ali je naši na svetu boli nesrečen narod, kakor so Nemci? In ali je čudež, ako temu nesrečnemu narodu sedaj gineva tudi nada in z nadu tudi volja in moč k vstajenju? — Nam se zdi, da Nemci nima pravega povoda, da tako tožijo in tarsi. Poraženi so res, vendar pa jim nihče ne temlji njihove državne samostnosti in neodvisnosti. Slobodni so. Kaj pa bi Nemci storili v slučaju, da bi bili zmagali, zato pored katerim so se vojskovali? Podjarmili bi jih in jih ukovali v najtežje verige suženstva in robstva. In nad izgubljeno svobojo teh narodov bi gotovo ne točili solza, kakor jih pretakajo sedaj, ko se nihče niti dokazuje.

= **Demokratska skupščina v Splitu.** Split, 23. marca. Na zasedljivo, 28. t. m. je sklicana v Split velika skupščina demokratske stranke. = **Podbarski odpotovljali radi aretacije Radica v Beograd?** Zagreb, 23. marca. Danes sta odpotovljali podbarski dr. Potočnjak in poverjenik za pravosodje v Beograd, kar se spravlja v zvezo z aretacijo Stepana Radića. — Današnja »Rješenje SHS« prinaša daljši uvodni o aretaciji Radića, v katerem pravi, da je doživelja sedanja vlada in ban dr. Laginja blažmo, ker so napadli demokratsko - socialistično vlado radi Radića, sedaj so pa ravno iste osebe, ki so se svoj čas tako vneto zavzemale za Radića, prisiljene, da ga zapro.

= **Veselje komunistov v Splitu.** Split, 23. marca. Tukajšnji komunisti so razobesili takoj, ko se je izvedelo za izid občinskih volitev v Zagrebu, na delavskem domu rdečo zastavo. Včeraj so priredili po mestu velik manifestacijski obhod ter so na trgu nastopili razni govorniki, ki so izrazili veselje nad zmago komunistov v Zagrebu in izrazili upanje, da

bo pri občinskih volitvah v Splitu prišlo do enakega rezultata in da se bo zrušilo zadnje »Smodlakino gnezdo«.

= **Nemci glasajo za komuniste.** Beogradski »Politika« poroča, da so pri občinskih volitvah v Žemunu tamkajšnji Nemci kot en mož glasovali za komuniste, ter s tem omogočili njihovo zmago. Prepričani smo, da bodo tudi naši Nemci, predvsem oni na Štajerskem, kompaktno glasovali za boljševike, ker računajo s tem, da bodo boljševiki, ako pridejo na krmilo, razbili našo državo in da bo potem na njenih razvalinah zopet šla v klasje nemška pšenica.

= **Občinske volitve v Zagrebu in javni nameščenci.** Pri občinskih volitvah v Zagrebu so javni nameščenci kooperirali s Hrvatsko Zajednico ter je bilo dne 21. t. m. izvoljenih šest javnih nameščencev in sicer dr. Viktor Benković (predsednik Saveza jav. nameščenika), dr. Hinko Hinković, dr. Adolf pl. Mihaljević, Ivo Stožir, Avgust Meixner in Drag. Nemet. Trije izvoljeni jav. nameščenci so slučajno hkrati tudi člani osrednjega upravnega odbora Saveza jav. nam., ki je kot strokovna organizacija od svojega osnutka doslej nepolitična in nestrankarska.

= **Skuočina privatnih nameščencev v Zagrebu.** Zagreb, 23. marca. Včeraj se je vršila javna skupščina privatnih nameščencev, na kateri se je razpravljalo o zahtevah, katere bo predložil savez privatnih nameščencev delodajalcem.

= **Dr. Smodlaka častni občan v Vrgovcu.** Split, 23. marca. Na včerajšnji občinski sejil v Vrgovcu se je črtalo iz imenika častnih občanov bivšega dalmatinskega dežel-nega predsednika grofa Atemsa ter imenovalo za častnega občana dr. Smodlaka.

ga »Vorwärts« prinaša vest, da je izdala vlada ukaz, da se aerata tudi v Lütwitz in admirala Trotha.

LDU Berlin, 23. marca. (Dun. kor. ur. — Wolff.) Državni predsednik je odredil, da se preka sodišča takoj ukinje.

LDU Essen. 22. marca. (Dun. kor. ur.) Izvršilni odbor poroča, da je vse industrijsko ozemlje v rokah revolucionarnih delavcev. Rdeča armada, ki šteje najmanj 50 do 60.000 mož, prodri zmagovito proti rekli Vezli, kjer so se vkopale zadnje čete državne brambe.

LDU Essen. 23. marca. (Dun. kor. ur.) List »Ruhr-Echo« poroča: Levo krilo fronte rdeče armade se razteza od Dinslakena preko Holtena do Dorsena. Na tej fronti se bijejo sedaj hudi boji.

LDU Berlin, 23. marca. (Dun. kor. ur.) Razen par brezpomembnih strelov je bilo nocoj v Berlinu mirno. Nekatere nove kategorije delavcev in namešencev so šle na delo. Casopisi dosedaj niso izšli.

LDU London, 23. marca. (Dun. kor. ur. — Brezično.) Angleška poročila z zasedenega ozemlja javljajo, da so mesta Essen, Duisdorf in Elberfeld v rokah špartakistov. V Essenu je anarhija. Potrebe bi bile močne čete, da se vzpostavi red. Zavezniške vlade se trajno posvetujejo, kaj je treba ukreniti, da se vzpostavi zakonitost.

LDU Koburg, 23. marca. (Dun. kor. ur.) O bojih v Gothis, ki je popoloma odrezana od sveta, poroča po-

vejniljstvo tukajšnje državne brambe, da so imel čete državne brambe v Gothis dosedaj 10 mrtvih, 34 ranjenih in 9 pogrešanih, izgube pri delavcih pa da znašajo nad 1000 mož.

NEMČIJA POŠILJA V MEHIKO VOJNI MATERIJAL.

Washington, 23. marca. Iz Pariza poročajo, da se je doznaalo, da posilja Nemčija velike množine vojnega materijala v Mehiko. Vrhovni svet je sklenil, da bo uvedel kar najstrožjo preiskavo, ker nasprotuje ta do postopanje Nemčije sklepom mirne pogodbe.

USTANOVITEV ITALIJANSKO-MADŽARSKE BANKE V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 23. marca. Tu se je ustanovila nova italijansko-madžarska banka z akcijskim kapitalom 200 milijonov krov in rezervnim kaplom, ki znaša 180 milijonov krov. Za predsednika te banke je izvoljen Castiglione, za njegovega namestnika pa Fonagy.

STAVKE.

Moravska Ostrava, 23. marca. Iz Krakova poročajo, da je izbruhnila v premogovnem okraju Dumbrava stavka rudarjev, kateri so se pridružili tudi industrijski delavci. Do sile stavka že nad 33.000 delavcev.

— *

Iz Bosne i Hercegovine.

(Od našeg redovitog dopisnika iz Sarajeva.)

Dr. Nikola Stojanović.

Poznati radnik u emigraciji, član »Jugoslavenskog Odbora« u Londonu dr. Nikola Stojanović boravi več duže vremena v Sarajevu. Njegovo zadržavanje u našem gradu (rođeno mu je mesto Mostar) nije bez osobitog razloga.

Dr. Nikola Stojanović, dr. Josip Smoljaka i hrvatski publicista Milan Marjanović tri su jaka ideologa, tri organizatora, koji svoi politički i kulturni rad u uslobodjenoj domovini upravljaju prema osnovama, zacrtanim davno u emigraciji, u Londonu i u Americi. I dok Milan Marjanović pokreće svoju »Obnovu«, a dr. Josip Smoljaka u Dalmaciji i u Beogradu propagira politiku izmirenja s obzirom na naš vanjški položaj, doteleku dr. Nikola Stojanović u Bosni oko sebe inteligenciju i mora se priznati, njegov je uticaj dosta jak. Ispriča je dr. Stojanović radio u užem krugu, a sada izstupa javno, pošto znade da imade za sobom dosta pristaša. Temeljno načelo njegove unutarnje politike je to, da partiška vlada ne smije provadiati izbora ni za parlament ni za konstituantu. Ako se ne može obrazovati koncentracionalna vlada, nek se osnuje senat (ili surrogat senata kao što je i naše Narodno Predstavništvo surrogat parlementa) od 6 lica iz redova nevrtnih sveučilišnih profesora (teoretičara): finančera i zadrugara (praktičnih ljudi). Regent neka od te šestorice izabere predsjednika vlade, a ovaj opet između preostale petorice ministra unutrašnjih djela. Ta akcija dra. Stojanovića pada u dane, kad je dr. Smoljaka osnovao u Beogradu udruženje poslanika van strana. Čini

da ove akcije nisu samo u idejni več također u organizatornoj vezi.

Osobito oslon na svom radu načinje dr. Stojanović u Bosni, kako se čini, u redovima »Hrvatske Obnove« i Ra-de-ne (jugoslovenske napredne gmladine).

Nova bosanska vlada.

Bosanska je vlada sastavljena iz redova radikalne, pučke, težačke i muslimanske stranke. Srbi su dobili 6 resora, muslimani 4. Hrvati (težačka i pučka stranka) 4. odnosno tri, jer se arbitražom centralne vlade imade odlučiti kome će pripasti povjereništvo za socijalnu skrb: radikalnoj ili pučkoj stranci.

Tokom pregovora izbilo je na javu ono, što je Vaš dopisnik prognosticirao u nedavnom dopisu. Radikali i muslimani grupirali su se s jedne strane, a pučka i težačka stranka s druge strane. Po srijedi je bilo dođe sami pitanje podjele resora, ali se može sa sigurnošću ustvoriti da će ta grupacija i nadalje ostati osobito u pitanju rješavanja agrarne reforme. Na prvim konferencijama poslijano je znno nesloge.

Perspektive nove vlade nijesu osobite naročito, dok se več znade da će hrvatska težačka stranka tražiti da se osim glavnih resora rješava pitanje podjele resora, referenata i tajnika također po strančkom i konfesionalnom klinču mjesto prema načelu o stručnoj sposobnosti pojedincu. Ako možete zamisliti, kakovim se bosanskim temperamentom i tvrdoglavušu rješavaju ta »plemenska pitanja«, vjerovatno će, da i u samim vladinim krugovima gledati sa skepsom u uspjeh svoga rada.

adjunkta v IX. činovnem razredu. — Računski praktikant pri poverjeništvu za socijalno skrbstvo Josip Naučnik se imenuje za računskega asistenta v XI. činovnem razredu. — Uradni sluga pri poverjeništvu za notranje zadeve Mihael Kosmač se imenuje za poduradnika ad personam pri istem poverjeništvu.

— Pred generalom stavko? Prejeli smo in priobčujemo: »Naprej z dne 23. marca t. l. prinaša kratko vest, da se nahaja stavbinsko delavstvo v mezdnom gibanju, da so zadevna pogajanja med delodajalcem in delavskimi zastopniki povsem nepovoljno uspela, in da se nahajamo neposredno pred splošno stavko. — V istini niso imela pogajanja radi ureditive mezdnih prejemkov stavbinskega delavstva, ki so se vršila dne 17. in 18. t. m. konečnega uspeha. Zdelo se je, da se pogajanja povoljno zaključijo, a neposredno pred takim zaključitvijo so zastopniki delavstva nepričakovano in brez stvarnih razlogov prekinili obravnavo. Od tedaj se delavski zaupniki posvetujejo z delavstvom glede nadaljnega postopanja. Vse kaže, da radikalni voditelji delavcev sploh niso imeli namena donustiti primerno ureditev mezdnih razmer, da so marveč zeli preizkusiti teren. Dokaz temu je najpreje zahteva delavcev glede novih mezd, ki se giblje v neobičajni višini. Zahtevali so 12 K na uro, to je 96 K na osemurni delavnik, za vse profesionalne stavne stroke. Tudi ta mezda najbi veljala le začasno in nai bi se zvrlila ob vsakem nadaljnem podraženju živilenskih potrebščin. Razume se, da stavbeniki niso mogli ugoditi takim zahtevi. Res je, da se v stavni stroki začasno delavcev počasi delavcev glede novih mezd, ki se giblje v neobičajni višini. Zahtevali so 12 K na uro, to je 96 K na osemurni delavnik, za vse profesionalne stavne stroke. Tudi ta mezda najbi veljala le začasno in nai bi se zvrlila ob vsakem nadaljnem podraženju živilenskih potrebščin. Razume se, da stavbeniki niso mogli ugoditi takim zahtevi. Res je, da se v stavni stroki začasno delavcev počasi delavcev glede novih mezd, ki se giblje v neobičajni višini. Zahtevali so 12 K na uro, to je 96 K na osemurni delavnik, za vse profesionalne stavne stroke. Tudi ta mezda najbi veljala le začasno in nai bi se zvrlila ob vsakem nadaljnem podraženju živilenskih potrebščin. Razume se, da stavbeniki niso mogli ugoditi takim zahtevi. Res je, da se v stavni stroki začasno delavcev počasi delavcev glede novih mezd, ki se giblje v neobičajni višini. Zahtevali so 12 K na uro, to je 96 K na osemurni delavnik, za vse profesionalne stavne stroke. Tudi ta mezda najbi veljala le začasno in nai bi se zvrlila ob vsakem nadaljnem podraženju živilenskih potrebščin. Razume se, da stavbeniki niso mogli ugoditi takim zahtevi. Res je, da se v stavni stroki začasno delavcev počasi delavcev glede novih mezd, ki se giblje v neobičajni višini. Zahtevali so 12 K na uro, to je 96 K na osemurni delavnik, za vse profesionalne stavne stroke. Tudi ta mezda najbi veljala le začasno in nai bi se zvrlila ob vsakem nadaljnem podraženju živilenskih potrebščin. Razume se, da stavbeniki niso mogli ugoditi takim zahtevi. Res je, da se v stavni stroki začasno delavcev počasi delavcev glede novih mezd, ki se giblje v neobičajni višini. Zahtevali so 12 K na uro, to je 96 K na osemurni delavnik, za vse profesionalne stavne stroke. Tudi ta mezda najbi veljala le začasno in nai bi se zvrlila ob vsakem nadaljnem podraženju živilenskih potrebščin. Razume se, da stavbeniki niso mogli ugoditi takim zahtevi. Res je, da se v stavni stroki začasno delavcev počasi delavcev glede novih mezd, ki se giblje v neobičajni višini. Zahtevali so 12 K na uro, to je 96 K na osemurni delavnik, za vse profesionalne stavne stroke. Tudi ta mezda najbi veljala le začasno in nai bi se zvrlila ob vsakem nadaljnem podraženju živilenskih potrebščin. Razume se, da stavbeniki niso mogli ugoditi takim zahtevi. Res je, da se v stavni stroki začasno delavcev počasi delavcev glede novih mezd, ki se giblje v neobičajni višini. Zahtevali so 12 K na uro, to je 96 K na osemurni delavnik, za vse profesionalne stavne stroke. Tudi ta mezda najbi veljala le začasno in nai bi se zvrlila ob vsakem nadaljnem podraženju živilenskih potrebščin. Razume se, da stavbeniki niso mogli ugoditi takim zahtevi. Res je, da se v stavni stroki začasno delavcev počasi delavcev glede novih mezd, ki se giblje v neobičajni višini. Zahtevali so 12 K na uro, to je 96 K na osemurni delavnik, za vse profesionalne stavne stroke. Tudi ta mezda najbi veljala le začasno in nai bi se zvrlila ob vsakem nadaljnem podraženju živilenskih potrebščin. Razume se, da stavbeniki niso mogli ugoditi takim zahtevi. Res je, da se v stavni stroki začasno delavcev počasi delavcev glede novih mezd, ki se giblje v neobičajni višini. Zahtevali so 12 K na uro, to je 96 K na osemurni delavnik, za vse profesionalne stavne stroke. Tudi ta mezda najbi veljala le začasno in nai bi se zvrlila ob vsakem nadaljnem podraženju živilenskih potrebščin. Razume se, da stavbeniki niso mogli ugoditi takim zahtevi. Res je, da se v stavni stroki začasno delavcev počasi delavcev glede novih mezd, ki se giblje v neobičajni višini. Zahtevali so 12 K na uro, to je 96 K na osemurni delavnik, za vse profesionalne stavne stroke. Tudi ta mezda najbi veljala le začasno in nai bi se zvrlila ob vsakem nadaljnem podraženju živilenskih potrebščin. Razume se, da stavbeniki niso mogli ugoditi takim zahtevi. Res je, da se v stavni stroki začasno delavcev počasi delavcev glede novih mezd, ki se giblje v neobičajni višini. Zahtevali so 12 K na uro, to je 96 K na osemurni delavnik, za vse profesionalne stavne stroke. Tudi ta mezda najbi veljala le začasno in nai bi se zvrlila ob vsakem nadaljnem podraženju živilenskih potrebščin. Razume se, da stavbeniki niso mogli ugoditi takim zahtevi. Res je, da se v stavni stroki začasno delavcev počasi delavcev glede novih mezd, ki se giblje v neobičajni višini. Zahtevali so 12 K na uro, to je 96 K na osemurni delavnik, za vse profesionalne stavne stroke. Tudi ta mezda najbi veljala le začasno in nai bi se zvrlila ob vsakem nadaljnem podraženju živilenskih potrebščin. Razume se, da stavbeniki niso mogli ugoditi takim zahtevi. Res je, da se v stavni stroki začasno delavcev počasi delavcev glede novih mezd, ki se giblje v neobičajni višini. Zahtevali so 12 K na uro, to je 96 K na osemurni delavnik, za vse profesionalne stavne stroke. Tudi ta mezda najbi veljala le začasno in nai bi se zvrlila ob vsakem nadaljnem podraženju živilenskih potrebščin. Razume se, da stavbeniki niso mogli ugoditi takim zahtevi. Res je, da se v stavni stroki začasno delavcev počasi delavcev glede novih mezd, ki se giblje v neobičajni višini. Zahtevali so 12 K na uro, to je 96 K na osemurni delavnik, za vse profesionalne stavne stroke. Tudi ta mezda najbi veljala le začasno in nai bi se zvrlila ob vsakem nadaljnem podraženju živilenskih potrebščin. Razume se, da stavbeniki niso mogli ugoditi takim zahtevi. Res je, da se v stavni stroki začasno delavcev počasi delavcev glede novih mezd, ki se giblje v neobičajni višini. Zahtevali so 12 K na uro, to je 96 K na osemurni delavnik, za vse profesionalne stavne stroke. Tudi ta mezda najbi veljala le začasno in nai bi se zvrlila ob vsakem nadaljnem podraženju živilenskih potrebščin. Razume se, da stavbeniki niso mogli ugoditi takim zahtevi. Res je, da se v stavni stroki začasno delavcev počasi delavcev glede novih mezd, ki se giblje v neobičajni višini. Zahtevali so 12 K na uro, to je 96 K na osemurni delavnik, za vse profesionalne stavne stroke. Tudi ta mezda najbi veljala le začasno in nai bi se zvrlila ob vsakem nadaljnem podraženju živilenskih potrebščin. Razume se, da stavbeniki niso mogli ugoditi takim zahtevi. Res je, da se v stavni stroki začasno delavcev počasi delavcev glede novih mezd, ki se giblje v neobičajni višini. Zahtevali so 12 K na uro, to je 96 K na osemurni delavnik, za vse profesionalne stavne stroke. Tudi ta mezda najbi veljala le začasno in nai bi se zvrlila ob vsakem nadaljnem podraženju živilenskih potrebščin. Razume se, da stavbeniki niso mogli ugoditi takim zahtevi. Res je, da se v stavni stroki začasno delavcev počasi delavcev glede novih mezd, ki se giblje v neobičajni višini. Zahtevali so 12 K na uro, to je 96 K na osemurni delavnik, za vse profesionalne stavne stroke. Tudi ta mezda najbi veljala le začasno in nai bi se zvrlila ob vsakem nadaljnem podraženju živilenskih potrebščin. Razume se, da stavbeniki niso mogli ugoditi takim zahtevi. Res je, da se v stavni stroki začasno delavcev počasi delavcev glede novih mezd, ki se giblje v neobičajni višini. Zahtevali so 12 K na uro, to je 96 K na osemurni delavnik, za vse profesionalne stavne stroke. Tudi ta mezda najbi veljala le začasno in nai bi se zvrlila ob vsakem nadaljnem podraženju živilenskih potrebščin. Razume se, da stavbeniki niso mogli ugoditi takim zahtevi. Res je, da se v stavni stroki začasno delavcev počasi delavcev glede novih mezd, ki se giblje v neobičajni višini. Zahtevali so 12 K na uro, to je 96 K na osemurni delavnik, za vse profesionalne stavne stroke. Tudi ta mezda najbi veljala le začasno in nai bi se zvrlila ob vsakem nadaljnem podraženju živilenskih potrebščin. Razume se, da stavbeniki niso mogli ugoditi takim zahtevi. Res je, da se v stavni stroki začasno delavcev počasi delavcev glede novih mezd, ki se giblje v neobičajni višini. Zahtevali so 12 K na uro, to je 96 K na osemurni delavnik, za vse profesionalne stavne stroke. Tudi ta mezda najbi veljala le začasno in nai bi se zvrlila ob vsakem nadaljnem podraženju živilenskih potrebščin. Razume se, da stavbeniki niso mogli ugoditi takim zahtevi. Res je, da se v stavni stroki začasno delavcev počasi delavcev glede novih mezd, ki se giblje v neobičajni višini. Zahtevali so 12 K na uro, to je 96 K na osemurni delavnik, za vse profesionalne stavne stroke. Tudi ta mezda najbi veljala le začasno in nai bi se zvrlila ob vsakem nadaljnem podraženju živilenskih potrebščin. Razume se, da stavbeniki niso mogli ugoditi takim zahtevi. Res je, da se v stavni stroki začasno delavcev počasi delavcev glede novih mezd, ki se giblje v neobičajni višini. Zahtevali so 12 K na uro, to je 96 K na osemurni delavnik, za vse profesionalne stavne stroke. Tudi ta mezda najbi veljala le začasno in nai bi se zvrlila ob vsakem nadaljnem podraženju živilenskih potrebščin. Razume se, da stavbeniki niso mogli ugoditi takim zahtevi. Res je, da se v stavni stroki začasno delavcev počasi delavcev glede novih mezd, ki se giblje v neobičajni višini. Zahtevali so 12 K na uro, to je 96 K na osemurni delavnik, za vse profesionalne stavne stroke. Tudi ta mezda najbi veljala le začasno in nai bi se zvrlila ob vsakem nadaljnem podraženju živilenskih potrebščin. Razume se, da stavbeniki niso mogli ugoditi takim zahtevi. Res je, da se v stavni stroki začasno delavcev počasi delavcev glede novih mezd, ki se giblje v neobičajni višini. Zahtevali so 12 K na uro, to je 96 K na osemurni delavnik, za vse profesionalne stavne stroke. Tudi ta mezda najbi veljala le začasno in nai bi se zvrlila ob vsakem nadaljnem podraženju živilenskih potrebščin. Razume se, da stavbeniki niso mogli ugoditi takim zahtevi. Res je, da se v stavni stroki začasno delavcev počasi delavcev glede novih mezd, ki se giblje v neobičajni višini. Zahtevali so 12 K na uro, to je 96 K na osemurni delavnik, za vse profesionalne stavne stroke. Tudi ta mezda najbi veljala le začasno in nai bi se zvrlila ob vsakem nadaljnem podraženju živilenskih potrebščin. Razume se, da stavbeniki niso mogli ugoditi takim zahtevi. Res je, da se v stavni stroki začasno

Kultura.

In gledališke pisarne. P. n. občinstvo Magovoli vzel na znanje, da so operni reportori v sledilec izpremeli: V nedeljo, dne 28. marca se uprizori predstavlj »Nopir«, izven abonma mesto napovedane predstave »Faust«, za izven abonma.

Iz gledališke pisarne. Gospa Boriničková je obolela in za nedoločen čas ne bo nastopala. Za časa njene bolezni bo igrala »Nora« gospa Pregarčeva.

Zemljevid »Matica Slovenska«. Pred volumno je »Matica Slovenska« pripravljala in malone že pripravila zemljevid slovenske ozemlja. Delo je bilo izročeno volnogeografskemu zavodu na Dunaju. Tekom vojne smo nekoč čuli, da je plošča razbita. Informirali smo se sedaj na enem zavodu in tam so rekli, da se spominjajo zemljevida, a da je pa ne vedo nič, kaj je s ploščo ali kje je. — Dunajska sekcija delnaškega Ferijalnega Saveza je izdala »Pregled generalnih in specjalnih kart kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev«; izdati misli tudi pregled železnic in morda rudnikov.

Simon Jenka, Pesmi. Uredil dr. Joža Glonar. V Ljubljani 1920. Založba Tiskovna zadružna v Ljubljani. Strani 124. Cena broj. 10 K, vez. 15 K. V okusni opremi je pravkar izdala Tiskovna zadružna izbor pesmi Simona Jenka. Pesmi je uredil dr. Joža Glonar kronološko z ozirom na njihovo spesnitve. Za poznejšo obliku je ista založba izdajo vseh Jenkovih del v znanih zbirki Slovenski pisatelj. Jenkove pesmi se naročajo pri Tiskovni zadružni v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Razstava planinskih in pokrajinških slik se otvorila za velikonočne praznike v Jakopičevem paviljonu. To pot razstavlja fotografische slike znani amaterji planinski gg.: Josip Kunaver in Ivan Tavčar, slikar Val. Hodnik iz Bohinja pa tudi olimje in skvarene slike. Razstavo priredi Slovensko planinsko društvo.

»Balkan«. Dne 14. t. m. je izšla po 5 letih prva številka dnevnika »Balkan«. Urednik lista je Svetnik Štefan. List izhaja na 4 straneh in večini oblik. — Kakor poroča list »Balkan«, bo proti vsem obesjencem, ki so bili izpuščeni za okupacije Srbije, uvedena ponovna preiskava.

Belokranjske pisance. Te dni se oživori v prostorijah Umetniške propagande (Sodna ulica 5) razstava belokranjskih pisance. Priredil jo je adlešička šola. Belokranjske pisance slovio že od nekdaj kot zanimiv narodopisni predmet. Odlikujejo se po pestri boji in lepi narodni ornamenti. Nekateri ornamenti so zelo zanimivi, ker so tako originalni. Izdelovanje pisance ni tako enostavno. Ker je precej interesantno, hočemo naše občinstvo natančnele seznaniti z izdelovanjem. Belokranjice, Hrvatice in Srbkinje izdelujejo pisance takole: Snažna, svežja jaica z rumenkasto lupino so edino pripravna za »pisance.« Priorjava za pisanje se imenuje v belokranjskem dialektru »pisač« (srbsko »sarlača«). To je malen pločevinast llijek s tanko odprtino na spodnjem ožjem koncu. Llijek se vtakne skozi prevrtni člen trte velige v vodoravnih legi. V široki konci llijčka se vtakne košček čistega vaseka na noto se segreje llijek nad svečo ali svetilko. Pisač se prime na to s štirimi prsti desne roke, palce se pa vrpe v jaico, ki se drži z levo roko. Nato se potegne črta po jaicu. Ker se pa vosek hitro ohladni in strdi, je treba vsak hip »pomočiti« pisač v plamen, da vosek lepo teče. Pisač se vleče po jaicu v smeri proti telesu pisočega. Ko je prevlečeno jajce s črtami, ki naj ostanejo bele, se položi n. pr. v rdečo barvo. Nato se prevleče po rdečem polju tisto, kar naj ostane rdeče. Sledenji se pa položi jajce v črno barvo, v kateri se skuha. Iz vrele vode vzeto se zbrise s krpo in se še vroče nomaže z ljem ali kako drugo maščobo, da se potem sveti. Na ta način pisana pisanca ima tri barve. Če na hočemo dobiti pisanci v dveh barvah, popišemo jajce najprej belo in ga skuhamo v poljubni barvi. Pisane pa ni tako enostavno. Zahteva precej vaje v risanju samem in v razgrevanju pisaca, da teče vosek enakomerno po jaicu. Posameznosti so vidne na razstavi. Pri kuhanju se rado kaj pokvari, če ni dobra barva, ali če ne sprejme lupina barve. Semintja poči tudi katero. Transport pisance je silno težaven, ker imajo kuhana jaica manj odporne sile kakor pa surova. Ta panoga narodne umetnosti tudi pojema. V vsej Belli Kraljini izdelujejo danes pisance le še v metliški okolici in pa v Adlešičih ob Kolcu. Da se povzdigne zopet to lepo delo med narodom, se je odločilo šolsko vodstvo v Adlešičih prirediti malo razstavo in razprodajo izbranih belokranjskih pisance. Zeleti bi bilo, da seže občinstvo po njih, že zaradi tega, ker so domači izdelki. Organiziranje take stvari je danes silno težavno in drag, ker ni dobiti barv. Popolna razprodaja naj bo v zadodščenje prireditelju razstave in pa marljivim bellim rojaknjem.

— Obrino prave in delavno zavarovanje. Sestavil dr. Bogumil Sonckovič. Izdal in založil Zavod za zavarovanje obrti. V Ljubljani 362 strani. 1919. Veliki pogoj na napredok našega naroda je posenje zakonov, pod katerimi živi, nameri predpisov in tisoči gospodarskega življenja. Uradni zakoni morajo se ob temu doči, ali je

drag, da bi si je rovnejši skoli nabaviti ali pa pisana v razumljivi slovenščini. Spleh pa čitajo paragrafov si potrebuje užitek in učenje. Radi tega so nujno potrebne popularne izdaje, ki so vsem razumljive, ki pa so obenem popolne in zanesljive. Tem sahtevam zadošča povsem predležita kniga, ki obdeluje na poljudem način in v lepem slogu za široko plast našega ljudstva važni predmet obtegata prava (Obredni red, predpisi o obrinom nadzoratu in nedeljskem počitku) in delavskega zavarovanja (zoper nezgode in zoper bolezni). Posebno zanimiv je zadnji odstavek. Urad za pospeševanje obrti kraljestva SHS v Ljubljani, ki kaže kako je naše obrtno zadržljivo štvo napredovalo in v kako veliki meri bi se dala naša obrt — posebno domača — te dvigniti s spremno organizacijo. Precej komplikirana snov je sistematično razdeljena, prikrovjena na razmere v Sloveniji, poštevane so novejše naredbe (in pr. izjemna določila o nastopa obrtov za vojne udeležence in poškodov); težje razumljiva določila so pojasnjena po primerih. Vidi se, da je avtor praktično dobro izvežban in znanstveno izobražen jurist; zadene jedro in bistvo posameznih določil in se ne ustavlja pri malenkostih. Z eno besedo — poljudna knjiga v najboljšem smislu, katero našim uradnikom, obrtnikom in delavcem prav toplo priporočam. Tudi študentom boste koristila kot učna knjiga — vsaj za začetek. Zeleti bi bilo, da izide kmalu iz peresa z. avtorja na široki pravno znanstveni podlagi izdelan sistem obstajnega prava. — Univ. prof. dr. Pitamic.

Sokolstvo.

Tekmovalna telovadba članov ljubljanskega Sokola se vrši v nedeljo, dne 28. marca v telovadnicu Narodnega doma. Začetek ob 8. zjutraj. Vstopnina 3 krone za osebo.

Ljubljanskega Sokola moška deca in naraščaj nastopi v nedeljo, dne 28. marca ob 4. popoldne v telovadnicu Narodnega doma s sedečimi telovadnimi tokškami:

1. Proste vaje dece.
2. Orodna telovadba dece in naraščaj.
3. Skupinske vaje s palicami naraščaj.
4. Igre dece.
5. Zaključna skupina dece in naraščaj.

Vstopnina: sedeži na odru 10 krone, ostali sedeži 6 K in stožiča 3 K za osebo. Vstopnice za stare naraščaje se dobivajo v petek in soboto od 4. do 7. zvečer v oborovi sobi Narodnega doma, za drugo občinstvo pa v nedeljo popoldne pri blagajni.

Priateljski večer vaditeljske zbirke ljubljanskega Sokola bo na dan državnega tekma, to je v nedeljo, dne 28. marca ob 8. zvečer v telovadnici Narodnega doma. Na ta večer so vabljeni vsi prijatelji Sokolstva. Ob tej priliki se bo nazzanil tudi izid tekma.

1. Proste vaje dece.

2. Orodna telovadba dece in naraščaj.

3. Skupinske vaje s palicami naraščaj.

4. Igre dece.

5. Zaključna skupina dece in naraščaj.

Vstopnina: sedeži na odru 10 krone, ostali sedeži 6 K in stožiča 3 K za osebo. Vstopnice za stare naraščaje se dobivajo v petek in soboto od 4. do 7. zvečer v oborovi sobi Narodnega doma, za drugo občinstvo pa v nedeljo popoldne pri blagajni.

Pratiteljski večer vaditeljske zbirke ljubljanskega Sokola bo na dan državnega tekma, to je v nedeljo, dne 28. marca ob 8. zvečer v telovadnici Narodnega doma. Na ta večer so vabljeni vsi prijatelji Sokolstva. Ob tej priliki se bo nazzanil tudi izid tekma.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovadnici Javen nastop članstva in naraščaj. Na sporedni so tudi proste vaje članstva in naraščaj.

Sokolsko društvo v Kraju priredi v nedeljo, dne 28. marca ob 18. uri v lastni telovad

Hilj z vrom v lejem kraju na Dolenskem se zamenja s hilj v Ljubljani. Kje pove upr. Slov. Nar. 2205

Rot blagajnica ali prodajalka želi vstopiti v teh postih izvežana gospodina. Ponudbe na Anončni zave d. Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nab. 5. 2119

Kličite!
Telefon Št. 132.
Oglaša se: Obl. konc. posredovalnica za obrat z zemljišči (Hawlik) — J. Simčič, ali anončni info-mačni zavod D. Beseljak podružnica, Maribor, Gregorčičeva ul. št. 6. 2163

Vzgojiteljica
veča peti. francoskega jezika in pouka v glasovirju se išče k 3 otrokom starost 5—10 let. Vstop takoj. Plača po dogovoru. Ponudbe s sliko naj se pošljajo takoj na Poštni predal 44 Celje. 2165

Sprejmo se sodarji
za izdelovanje cementnih sodčkov.
Cementarna — Trbovlje.

Slovo!
Pri odhodu v svoj rojstni kraj Št. Peter pod Sv. gorami se zahvaljujem vsem cenj. odjemalcem in prijateljem za izkazano mi naklonjenost ter jim klicem prisrčen: Zdravo! Karel Uršič, trgovec. Zagorje ob Savi, dne 22. marca 1920

,Tungsram”
žarnice vseh vrst
dobavlja
KAREL FLORJALČIČ
CELJE. 2200

Blagajne
pristne „Wertheim“
dobavlja
Karel Florjančič
Celje.

Kino Železnato vino letarja Plesch v Ljubljani. Dnevnata cesta, krepa malejkova, novoznane, oslabeli odraste in otroki. Naročila proti povzetju. 10000

Čebelje 10—15 panjov močne, (Dziergove zonke) kupujem ako je mogoče in vse potrebno orodje za čebelarstvo. S. Moršak, Plešivica p. Jasprebarstvo, Hrvatska. 2184

Trgovca zmožen voditi veliko družabno trgovino s špecerijo in sprejemem godimo na račun v Ljubljani. Ponudbe na upravo Slovenskega Naroda pod Št. G. 2118. 2128

Naznanilo.

Naznanjam slav. občinstvu, da sem otvoril samostojno krojačko delavnico. Sprejemam popravila kakor tudi delam nove izdelke po najnovnejši modi. Sprejemem tudi vajence, ki bi bili v oskrbi pri starših.

Jakop Smorjaj, krojač, Ljubljana, Gradišče štev. 5/I. levo. 2208

Proda se:
stavbena parcela na Zeleni poti: obsežna dvonadstropna hiša z dvojščem v Trnovskem predmetju v Ljubljani ter za stavbene potrebe ali zavetje v Ljubljani.

Kupi se:
hiša z nekaj zemljišča pri Ljubljani pod Ljubljano. Poizve se pri dr. E. Staretu odr. v Ljubljani, Sedna ul. št. 4. 2215

Monumentalno delo

ruskega generalnega štaba o rusko-japonski vojni. Prevel pp. Pettau; založil Mittler & Sohn, Berlin. 10 satonsko vezanih kot novih knjig, 3550 strani, 92 kart, pruda za 720 K; posamezne knjige po 100 K Meršol Novo mesto. 2189

Sandow's Original Gripper

— tolovalne ročke nikelastne, držaji s kožo prevlečeni na 14 jeklenih peres; z vso potrebnou literaturo za 240 K in rjavu usnjato elegančno torbo za potovanje, dobro obhajeno predvojno, 42 × 22 × 20 cm za 820 K. pruda F. Meršol, Novo mesto. 2188

Les

vseke vrste lesa, žagan in okrogli kipi vsačko množino.

Malenšek M. lesotrezec Maribor.

Zahvala.

Ob izgubi našega ljubega papana

Ivana Fink
pisarniškega ravnatelja

nam je bila velika uteha sozustovanje, ki nam je došlo od tolikih strani, in se tem potom vsem najiskrenje zahvaljujemo. Istotako se zahvaljujemo za spremstvo na zadnjem potu, posebno tudi gg. uradnikom delegacije ministrstva financ.

V Ljubljani, dne 22. marca 1920.

Rödbina Finkova.

Zahvala.

Vsem, ki so v težki bolezni in ob smrti naše nadvise ljubljene nepozabne sestre, tete, svakinje, gospodične

Julijane Premkove

z nami čutili in jo spremili k večnemu počitku, vsem darovalcem vencov, čč. oo. franciškanom, posebej še dvornemu svetniku gospodcu dr. F. Zupancu za požrtvovalno zdravniško pomoč izrekamo najiskrenje zahvalo.

V LJUBLJANI, dne 24. marca 1920.

Žaluječi rodinci Premk - Natenik

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delnička glavnica 30.000.000 — kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah ter ekspozitura v Ptaju.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju

Kupuje in prodaje vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje

vsakovrstne KREDITE

Vodja množina Slovenskega naroda v preostalem delu na Dolenskem, Ponudbe na upravo Slovenskega Naroda pod Št. G. 2117. 10624

čebelje 10—15 panjov močne, (Dziergove zonke) kupujem ako je mogoče in vse potrebno orodje za čebelarstvo. S. Moršak, Plešivica p. Jasprebarstvo, Hrvatska. 2184

Krovci z utrim spričevalom, kateri zna samo-tolno delati, se tako sprejme. Rudolf Blum & sin, krovak v Kleparski obrti, Maribor. 208

Potrebujem psa vrata dresiranega
Kdo pove upr. Slov. Nar. 2102

Špecialna kroščenica za dame in gospode po najnovnejših modelih

S. Potočnik, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/I. nad.

Za dame in gospode moderno opremljeni modni salon prve vrste. Za nar očke, ti princeze blaga, istapstrežne. Obračanje, moderniziranje oblek izdelovanje ustvar.

2 vagona pristnega štaj. vina
iz leta 1918 sta po ugodni ceni naprodaj. Vprašanja na Karol Seljak, kom. trgovina Ljubljana, počital predal Št. 184.

Sprejme se v službo za čas od 1. aprila do 1. oktobra 1920

zanesljiv nočni čuvaj (invalid)

ki bi imel čušati zelenjadni vrt na posestvu v ljubljanski okolici. Hrana in stanovanje v hiši. Pisemne ponudbe z navedbo plače je poslati na M. Delničar, restavrat na glavnem kolodovoru v Ljubljani.

Sprejme se v 1. aprilom 1920

zanesljiva pisarniška moč

Hiša v hiši. Lastnoročno pisane ponudbe z navedbo plače je poslati na M. Delničar, restavrat na glavnem kolodovoru v Ljubljani.

2198

Krojaštvo

Naznanjam sl. občinstvu, da zopet osebno izvršujem svojo krojaško obrt. Prodajajo se tudi nošene obleke.

Jos. Ahčin, Gajera ulica Štev. 2

Malo posestvo

na prodaj 15 minut od Poljanske postaje, tik glavne ceste. Obstoji iz zidane hiše z dvema velikima sobama, kuhinja, klet, kravji in svinjski hlev, velik sadovnik, blizu 200 velikih dreves, njive, travniki v načinjenem stanju se zaradi boljni takoj proda. Poizve se pri Antonu Golob, posestnik v Peklu pošta Polčane.

2198

Odvetnik

Dr. Friderik Luckmann

ima pisarno

v Ljubljani, Gradišče 4. II. nad.

: Ponujamo za takojšnjo dobavo :

samo na celo vagono
98/99% originalne ameriške prvorazredne **MODRE GALICE**, 128/130% orig. ameriškega in angščkega **JEGLE NATRONA**, 99/100% sicilijanskega **človeških**, **človeških**, prava človeških v kesilih, dajle: **kolomaz**, **kolofonija**, **galanuza**, **koraka** 30%, **ostove**, **klisalne**, **parafin**, **angli**, in amer. **črno milo**, kakor tudi komične proizvode in **zarezine** vseh vrst samo iz prekmorske prve roke.

„ORIENT“ temiška industrija in trgovske delniške društvo.

Centrala: WIEN I., Fleischmarkt 1. 1482

Lastne filialke: Trst, Genoa, Berlin, Budapest.

F. Čuden,
Prešernova ulica 1.

Priporočam lepega namiznega orodja kakor žlice, viličice, nože, nastavke, žepne srebrne in zlate ure, budilke, stenske ure, lepa primerarna darila. Vse po primernih nizkih cenah.

Za obilni obisk se najprijaznejje priporočam.

Ceniki se ne razpoljujajo.

človek z delimi opričnosti, prvi v javni službi, nemški, del valjati v službo pri takih gradiščih. Ker ima vnosje do poljedelstva, izdelava vsakega dela, storuje tudi službo opravnik. Pravč čevir, Št. Vid na Planini pri Sovici. 2129

Za takoj se niso na gradilino na Kranjskem
vez knjižnice ali knjižničar,
prednost imajo bandi knjižnike ali knjižničarke v pokoju; ponudbe na Kačin, Jesenice, Delnjaku. 2122

Ponud za vse vrste množinske **PONUDNIK**
praznih steklenic,
osobito pa buteljk za vino, po najvišjih cenah.

Cen. Ponudbe prosim na M. Fazni, Delikatesna trg. Sp. Šiška 150. 2142

Oglje 1^a bukovo

je došlo in se dobiva v vsaki množini. SREBOTNIK, Kolodvor, ulica Št. 31. 2146

Motorno kolo

znamke „Puch“ 3½ PS v zelo lepem stanju se prodaja. Naslov pove upravnštvo Sl. Nar. 2146

Žična mreža

in steberki za ograje se dobiva v vsaki množini. Zanke in visokost po želji. Klijatčničarstvo

Anton Kremžar, Št. Vid nad Ljubljano. 2079

Drva

suhe, mehke in tvrd, dugina in cepljena, dobavi in pripelje na dom SREBOTNIK, Kolodvorska ulica 31. 171

:CLIO:

boja (barva) za tkanine

Glavno zastupstvo za Jugoslavijo

Oskar Fuchs i drug

Telefon 11-38.

Zagreb, Vlaška ulica 59

Valentin Maček

tovarna slamnikov v Domžalah. 732

Sprejemam v popravilo vsakovrstne slamnike tudi klobnike za gospode in dame. Vsako soboto na Sv. Jakoba trgu v Ljubljani. Oblike na vpogled.

**: Prima bosanske :
slive :
v zabejih po 15 kilogr.**

Kava

Čaj

Cokolada

Bonbon

Kakao

Kavni pridatok

Konjak

Rum

Likerji

Šampanjec

Namizna vina</p

